

TOMÍK

Časopis turistických oddílů mládeže



DUBEN 2012



Václav Hrobský: Šedesát let tomíkem

Duben přinesl kulaté narozeniny kolegy, kterého znám přes dvacet let, spoluzakladatele našeho spolku, hřmotného a někdy sršátého, vždy ale na tomíky myslicího a oddílem žijícího Vaška Hrobského.

Pacov a Vašek Hrobský – to jsou synonyma. Řekneme Vašek – rozumíme oddíl, chtělo by se parafrázovat slavnou Majakovského báseň. Znalci prominou...

Spíš než ohlížení za tím, co všechno jsme před dávnými roky pro spolek vymysleli, jak často jsme se na schůzích vedení spolku utkali, kolikrát se ta správná pravda rodila ve sporech, proč jsme spolu a s Janem Havelkou přesvědčovali ty zapšklé, že v Pacově mají mít své místo na slunci jak mladí turisté, tomíci, tak i dospělí z odboru KČT, spíš než vzpomínku na to, jakými slovy před pár lety Václav pěkně poděkoval za udělení velmi zaslouženého nejvyššího spolkového vyznamenání, to mu spíš popřeju elán do desítek akcí, které plánuje se svými Kamarády, chuť a sílu na všechny ty pěkné podniky vodácké, na expedice horácké a zahraniční. Přeji mu jménem svým i jménem náčelnictva dobré vztahy v profesním životě, suché a trvalé tábořiště, když už pro velkou vodu muselo být milované Údolí srn opuštěno, přeji, ať přečtené pacovské klubovny a základny vzkvétají a mají vždy dost brigádníků, přeji zdraví.

Přeji, ať ta příští léta utíkají pomaleji, ať je prožívá v oddíle mezi tomíky, protože tam se, jak známo, mládně.

Tomáš Novotný

Jak mi šla léta

1971

Čas maturit – a co dál? Veškerý svůj volný čas místo učení jsem prožíval u rybníků, v lese... Několik dní před maturitou jsem zjistil, že budu mít zkoušku z dospělosti a též pokus o vejšku. Nakonec vše dobře dopadlo – s jednou trojou, jinak samé.

Pominu-li tedy jednu dvojku z mravů a dvě ředitelské důtky, středoškolská studia byla celkem úspěšná.

1975

Situace se vyhorcuje po druhém LT u Náchoda, jsem obviněn z apolitičnosti a postupem doby zlikvidován jednou soudružkou učitelkou. Nakonec jsem vyloučen ze školy. Naštěstí jsou děkanovy děti v mém oddíle, a tak v noci před otevřením vylučovacího dopisu skládám jednu zkoušku a odcházím ze studia z osobních a zdravotních důvodů. Padne návrh na zákaz práce s dětmi. Všichni přátelé jsou dost šikanováni, ale vydrží. Doma nelze tuto životní prohru úspěšně vysvětlit, takže odcházím do hraničních hor dělat dřevorubce. S dětmi tajně dělám dál. A po svém.

1979

První úspěchy i prohry v oddíle, loučím se s nedělavci. První tábor s tomíky v Beskydech. Jsem uznán jako štátskripl, mohu konečně dodělat školu. Většina zkoušek je uznána, takže to jde. Zatím naposledy se zamilovávám a je mi to výstrahou na další léta. Oddíl se rozrůstá, jdeme si naprosto po svém, nikdo naší práci neovlivňuje. První zahraniční expedice do rumunských Karpat – velice úspěšná.

1984

První závodění v TZM, první průšvihy s ožralými rozhodčími v Hovězí, odkud žaloba, že jsme urazili bývalého partyzána. Vše časem smeteno ze stolu...

1989

Dne 17. listopadu dostávám diplom za obětavou práci s dětmi. Papír s tímto datem, kladivem a srpem si ponechám do konce života. Jsou dějinné události, ale jedeme dál.

Poznej a chraň své kolegy

Seriál s tímto jménem vycházel před devatenácti lety v Tomíkovi. Třetí číslo našeho časopisu přineslo v červnu 1993 originální životopis Václava Hrobského – úryvek dnes přetiskujeme u příležitosti jeho narozenin.



Ilustrační foto: TOM Zlaté Šípy

OBSAH

duben 2012

- str. 4 Zimní táboření, Daniel Sklenář
- str. 5 Kukla 2012, Libuše Valentová,
Zdeněk Rolinc
Přidáte se?, Rost'a Kašovský
- str. 6 Domov Betlém, Jan Gavlík
Pozvánka na zimní srazy,
Otakar Boura
- str. 7 Český pohár turistických závodů,
Harry Moučka i Kukla,
Monika Žídková
- str. 8 Do pekla a zase zpátky
Tomáš Krejčířek
- str. 9 V Dědově řádili Lotři,
Tomáš Buriánek
Posily v řadách tomíků, (za)
Obec přátelská rodině,
Monika Žídková
Tomíci a nový web,
Ondra Šejtka
- str. 10 Vracet paměť' krajině,
Helena a Kamil Podroužkovi
- str. 11 Klíče pro život,
Mojmír Nováček
- str. 12 TÁBOROVÁ DOBRODRUŽSTVÍ
- str. 14 Výprava do sněhového
království, Jiří Krajča
- str. 15 Kniha her Hopa a Youryho, (ton)
- str. 16 Woodcraft, Ablákela-J. Porsch
- str. 17 Elektronická registrace,
Děni v ČRD,
Ondra Šejtka
Tomíci z Přestic nezklamali,
Hana Žambůrková
- str. 18 Kameny se valí... pod převisy
Jiří Adamovič-Žralok
- str. 20 Brána k druhým se otevírá,
V. Kohoutová, S. Šimková
Velikonoce v Broumově,
Kačka Šejtková
Kulíšci na Baťově kanále,
Petr Svoboda
- str. 21 Zprávy z ústředí
- str. 22 Ohlasy

Chata slezského barda

Více než dvanáct let se skupina nadšenců z Moravskoslezského kraje snaží postavit Bezručovu chatu na Lysé hoře. Přesnější by bylo říci obnovit, protože chata na Lysé hoře v minulosti už stála. Byla postavena Pobeskydskou župou Klubu českých turistů podle projektu architekta Františka Knoblocha a otevřena v roce 1934. V březnu 1978 želobu vyhořela, oheň tehdy usmrtil i malého chlapce.

V posledním půlroce, zejména přičiněním emeritního předsedy KČT Jana Havelky, se věci rozhýbaly. Probíhají intenzivní jednání s Moravskoslezským krajem, resp. s hejtmánstvím, které má o stavbu eminentní zájem.

Je třeba také říci, že obrovský kus práce odvádí dlouhodobě při obnově Bezručovy chaty šéf technické sekce KČT Jiří Stejskalík, který zřídil dokonce webovou stránku www.bezrucovachata.cz. Na ní najdete takové skvosty, jakým je bezesporu Bezručova báseň. Báseň je to bohužel omluvná – slezský bard, po kterém je chata pojmenována, se omluvil ze slavnostního pokládání základního kamene vpravdě pozoruhodnými a trochu tajemnými verši:

Na Lysou se nechtělo
běžet' syn v srpnu horami
nech je u Vás veselo
a den švarny budiž s Vámi

Zda blízká budoucnost přinese chatě švarné dny, to není docela jisté. Stejně jako za první republiky graduji snahy o postavení chaty v době krize. Sehnání obrovského balíku peněz (střízlivé odhady hovoří o 30–40 milionech) bude olbřímí úkol!

Příjemně konzervativní projekt firmy ARKIS, obnovující na vrcholku Beskyd fakticky repliku prvorepublikové chaty, by měl určitě dostat šanci.

Myslím, že i náš spolek by mohl přiložit ruku k dílu, či spíše přispět drobným penízem do celostátní turistické sbírky, která se jistě co nevidět rozeběhne. Dárcovské sms jsou jejím předskokanem.

S chatami a chalupami máme bohaté zkušenosti a hojně je využíváme. Proč nepodpořit výstavbu jedné takové?

Redakce Tomíka může slíbit, že na stránkách našeho časopisu se s tematikou Bezručovy chaty určitě ještě potkáme.

Tomáš Novotný



Veřejná sbírka na obnovu Bezručovy chaty
Číslo účtu: 330010033/5500
Dárcovská SMS: DMS GIGULA na číslo 87 777



Zimní táboření

3. až 5. 2. 2012 si náš oddíl naplánoval zimní táboření. Plánovali jsme zimní akci, kdy si děti vyzkouší táboření na sněhu a v zimě. Co jsme ale neplánovali, byly mrazy, které v té době nastaly. Teplota v noci padala pod -20 °C, televizní stanice se předháněly v počtech umrzlých bezdomovců a do toho jsme přišli my s naší akcí. Protože mrazy byly opravdu velké, zajistili jsme na táboření švédský vojenský stan pro 10 osob, který má kamna a dá se slušně vytápět. Chtěli jsme, aby nejmladší spali v tomto stanu.

Bohužel televizní masáž, velké mrazy a rodičovská starost způsobila, že z 20 dětí nakonec jelo jen pět. Z toho dva instruktoři a tři nováčci. V pátek vyrazil tým složený z instruktorů a vedoucích, zajistil postavení stanu a dopravení zásob na místo táboření. Zapomněl jsem zmínit, že jsme tábořili v údolí Výbrnice mezi Nižborem a Chyňavou. Místo je vzdáleno od civilizace cca 3 km.

Začali jsme s vytápěním stanu, přípravou zásob dříví a večer jsme poseděli s kytarou u kamen ve stanu. Teplota ve stanu byla kolem 12° C a venku v noci klesla na -23 °C. Problém se objevil v noci, kdy jsme

zapomněli přikládat a všichni usnuli. Vyhasla nám kamna a teplota začala prudce klesat. Nezbyvalo než znovu zatopit a snažit se střídát v topení.

Druhý den dopoledne začala příprava oběda. Musím říci, že se nikdo neošidil a vyvařovali jsme jak v restauraci. Jakmile jsme se najedli, pustili jsme se opět do dříví, abychom měli dostatečné zásoby do kamen i na venkovní oheň na vaření a ohřátí. Napadlo nás, že bychom mohli udělat klouzačku tím způsobem, že budeme nosit vodu z potoka a budeme s ní polévat vhodný svah. Jakmile voda zmrzne, budeme mít skvělou klouzačku. Jenže nešlo to tak snadno, jak jsme si mysleli. Voda mrzla pomalu (i když bylo hodně pod nulou) a povrch byl dost nerovný. Proto jsme výstavbu ukončili a šli na průzkum okolí. Záhy jsme si našli zábavu v tom, že jsme šli proti proudu zamrzlého potoka a snažili se jít pouze zamrzlým korytem.

Když jsme se dostatečně vyklouzali a prošli, vrátili jsme se a nastalo opět vyvařování. Vařili jsme na roštu na ohni a nemělo to chybu. Odpoledne za námi dorazila návštěva a další táborník. Šli jsme prozkoumat druhé údolí a vrátili jsme se už za tmy. Cestou jsme si zahráli velice jednoduchou hru, která se jmenuje Na osud. Hraje se s pomocí šišek nebo sněho-

vých koulí. Každý hráč si jich nabere do ruky co nejvíc, utvoří se kruh a na povel všichni vyhodí sněhové koule do vzduchu nad sebe. Nikdo se nesmí dívat nahoru, a koho trefí šiška nebo koule, to je právě ten „osud“. Je to úplná blbost, ale vždycky se moc nasmějeme. Zejména, když osud určí někoho jiného.

Narazili jsme i na velkou zamrzlou louži, kde jsme se hráli hokejový zápas s větvičkami a šiškou místo puku.

Po návratu začaly přípravy na přespání několika zdatných odvážlivců (vedoucích a instruktorů) kteří se rozhodli spát venku pod širákem. Večer jsme strávili hrami ve stanu u kamen a potom jsme šli spát. Někdo ven a ostatní ve stanu. Ve stanu jsme si pak domluvili hlídky na topení, aby nám opět nevyhasla kamna a až do rána nás do ruda rozžhavená kamna hřála. Ti odvážlivci, co spali venku, takový komfort neměli, ale vyspali se všichni a nikdo neumrzl. Někteří jedinci sice zjistili, že mají nějaké chyby mají ve výstroji, ale to k tomu patří.



I když díky nízké účasti byla tato akce opravdu komorní, všem se moc líbila a všichni si ji užili. No a jako třešničku na dortu získali odznak za zimní táboření. Fotky si můžete prohlédnout na našich oddílových stránkách.

Daniel Sklenář – Custer,
vedoucí TOM Bobr Beroun
www.survive.cz/bobr





Přidáte se?

Rok 2011 je za námi, a tak píší pár vět o naší aktivitě „Pomohou tomíci značení a přírodě?“.

Na naši výzvu se přihlásilo 18 oddílů TOM z Moravskoslezského kraje (asi 1/3 oddílů z celkového počtu v kraji), kterým situace v přírodě a kolem nás není lhostejná. Určitě se zapojili i další, ale tímto chci poděkovat těm, kteří se zapojili společně s naším pořadajícím oddílem, vyrazili na trasy i vícekrát anebo posílali pravidelné zprávy a fotečky. Takže velké díky oddílům TOM: KADAO Opava, Maracaibo Třinec, Nezmaři Bílovec, Paprsek Ostrava – Krásné Pole, Průzkumníci Ostrava, Divočáci Frýdlant nad Ostravicí, Lysáci Malenovice, Mušketýrci Ostrava.

A také Moravskoslezskému kraji, který nás grantově podpořil, vybavil materiálem a podílel se na cestovních nákladech. Přidáte se? Rok 2012 je zde!

*Za pořadající oddíl
TOM Čmoudík Ostrava
Rostka Kašovský*

KUKLA 2012

Ostrava

Lednová Kukla, které se ujal TOM Krokodýl z Ostravy, přivítala 170 tomíků a jejich vedoucích a také zástupce vedení spolku tomíků.

Vše probíhalo v příjemném prostředí SVČ Korunka. Ing. Marta Szücssová, vedoucí TOM Krokodýl, dokázala ve spolupráci s vedením SVČ a magistrátem zajistit dobré podmínky pro soutěžící. Zahájení akce bylo příjemně vystoupením mažoretek. Vypsání soutěže byly dostatečně obsazeny a porota se snažila objektivně hodnotit. Ocenění se předávala postupně. Některé disciplíny již byly vyhodnocené předem, a to fotografie, výtvarné práce, psané slovo a film. Přestávky mezi soutěžemi vyplňovalo vystoupení mažoretek a některé z nich jsou nositelkami medailí na úrovni Evropy. Zpestřením bylo i rozkrojení velkého dortu se znakem – hoř-

cem. Dostalo se na všechny. Pro nás bylo i milé setkání s jednotlivými vedoucími oddílů, kteří své členy na Kuklu připravovali. Ti nejvzdálenější přijeli z Ústeckého kraje – TOM Stopaři.

Závěrečného ceremoniálu a hodnocení se také zúčastnili vzácní hosté, čestný předseda KČT Ing. Jan Havelka a generální sekretář KČT Ing. Mojmír Nováček, kteří přijeli po skončení konference Moravskoslezského kraje.

Oddílům se předávala symbolická kukla, tentokrát keramická, dále diplomy a deskové hry. Nejúspěšnějším oddílem byl TOM Lysáci z Malenovic.

Děkujeme pořadatelům za to, že ochotně uspořádali tuto celostátní akci a také ji svědomitě připravili. Věříme, že účastníci odjíždějí do svých domovů spokojeni.

*Libuše Valentová,
Zdeněk Rolinc*



Domov Betlém

v Kloboukách u Brna

Domov Betlém najdete na jižní Moravě, 30 km od Brna směrem na jihovýchod, v malebném údolí mezi kopci Nedánov a Zumperk. V nejbližším okolí je několik turistických tras, polních nebo lesních a samozřejmě tras, které vedou mezi vinohrady. Dominantou krajiny je starodávňý větrný mlýn.

Domov Betlém byl otevřen v roce 1990 a jeho stálými obyvateli se stali dospělé osoby s velmi těžkým zdravotním postižením a jejich pečovatelé, většinou velmi mladí lidé. Vznik a další rozvoj tohoto společenství zdravých a postižených lidí byl umožněn pádem totalitního režimu v roce 1989. Kapacita domova byla záměrně stanovena na 8 osob, o které se staralo 12 pečovatelů, což je velmi málo v porovnání s tehdejšími obřimi ústavy. Tím však byly dány předpoklady pro to, aby se lidé s postižením mohli co nejvíce zapojit do života. I přes těžké zdravotní omezení mohli plánovat své aktivity a naplnit každého dne, což zdravým lidem ani nepřipadne nějak zajímavé nebo důležité. Možnost mít „své“ oblečení či „svůj“ nábytek ve „svém“ pokoji byla nepředstavitelná pro mnohé lidi v České republice, kteří byli v ústavu kvůli těžkému úrazu nebo se s postižením přímo narodili. Domov Betlém se stal určitým průkopníkem, první vlaštovkou. A zároveň sledovaným experimentem, jak obstojí v reálném světě.

Nyní je Domov Betlém součástí Diakonie Českobratrské církve evangelické a s Domovy Narnie a Arkénie tvoří jedno její středisko. Poskytuje i po 22 letech exis-

tence domov 10 lidem s tělesným postižením, mnozí zájemci s tělesným postižením přijíždí i na krátkodobé několikadenní pobyty s cílem jednak změnit prostředí a jednak umožnit odpočinek lidem, kteří se o ně doma starají. To, že Domov Betlém existuje a že může pomáhat lidem s tělesným postižením, je díky mnoha lidem, kteří jeho činnost finančně podporují.

Jsmo vděční za finanční příspěvek ve výši 6500 Kč, který nám poskytla Asociace TOM na pokrytí nákladů individuálních cest obyvatel Domova Betlém. V některém z příštích čísel o tom rádi přineseme reportáž. Již nyní se můžete podívat na naše webové stránky www.betlem.org.

*Ing. Jan Gavlík,
Klobouky u Brna*



BETLÉM



Pozvánka pro tomíky na zimní srazy turistů

Klub českých turistů pořádá tradiční zimní srazy turistů. Tyto srazy se pořádaly od roku 1960 v pětiletém intervalu a od roku 2005 ve dvouletém intervalu. Nyní KČT připravuje XIII. zimní sraz turistů, který se bude konat 7. až 10. 2. 2013 v Jilemnicích v Krkonoších.

Kromě těchto českých zimních srazů pořádají také turistické kluby Slovenska, Česka a Polska od roku 2000 střídavě Mezinárodní zimní srazy turistů, jsou v dvouletém intervalu. V roce 2012 pak zahajuje třetí sérii mezinárodních srazů slovenská Levoča, další potom v roce 2014 bude v Česku v Králíkách nebo v Janských Lázních v Krkonoších.

Sekce lyžařské turistiky KČT, která vybírá pořadatelská města, nabízí tomíkům, aby se účastnili těchto zimních srazů a založili tak tradici společných zimních srazů turistů a členů TOM.

Pro tomíky nabídnou pořadatelé samostatné ubytování a stravování ve školách, průvodce na běžkařských trasách, hry na sněhu, sánkařské závody, soutěž sněhových staveb (podle smluvných podmínek), večerní zábavu a samozřejmě také účast na programu dospělých turistů.

Tato tradice může pokračovat, pokud oddíly TOM projeví větší zájem o účast na srazech. Zájemci pak budou o připravovaných Zimních srazech v předstihu informováni.

Otakar Boura,

Vedení Asociace TOM je připraveno podpořit tuto akci a vyzvat vedoucí k účasti tehdy, až budou jasné podmínky pro naše oddíly – je jasné, že cenově i organizačně musí být poněkud diferencovány od podmínek pro dospělé. Informace k vedoucím vypravíme do podzimu 2012.

Český pohár turistických závodů v Malenovicích

Kdo má postup, ať neváhá a přijede do Malenovic, i když to je na druhém konci republiky. Proč? Důvodů je několik:

- čeká ho těžká trať přes Hradovou, s nádhernými výhledy na Lysou či na Smrk, žádná rovinka

- přepychové ubytování v hotelu KAM a jeho nových srubech

- pěkné ceny pro vítěze díky podpoře obce

- doprovodný program – tvoření, deskovky, pingpong, při dobrém počasí venkovní horolezecká stěna, basket, volejbal

- letos slavíme 400 let obce a zrovna 9. 6. bude sláva největší, takže večer bude v Malenovicích velký koncert, tanec, atp. Předpokládám, že všechny oddíly zůstanou až do neděle a užijou si venkovských bujarých oslav. Snad nebude přšet.



Je možné, že nám do toho přijede našich 15 dobrých kamarádek skautek z Finska (12–21 let), s kterými letos děláme výměnný pobyt. Takže oprašte znalosti angličtiny nebo finštiny.

Přivezte kroniky, natočené krátké filmy, využije se čas při čekání na výsledky

Důvodů je celý přehršel, už jenom ten postup si zajistit!

Těšíme se na vás 9. 6. 2012 v Malenovicích!

*Monika Žídková,
TOM Lysáci Malenovice*

Harry Moučka i Kukla

Nedá nám to nepochlubit se. Letos se nám přihodilo, co ještě nikdy. Zvítězili jsme na Kukle i na festivalu Harryho Moučky BVÚ v Ostravě.

Už od roku 2006 nám vždycky leden a únor program na schůzky vyplňuje dramatická a hudební činnost. Pokud do Silvestra nemáme vymyšlený scénář, začínáme být nervózní. Vloni jsme na Moučkově s divadlem moc neobstáli, ale nevzdali jsme to a přemýšleli, co bylo špatně a co je třeba změnit. Všechny nás to hodně baví, holky se letos perfektně vyřádily při módní přehlídce na Kukle, kterou pojalý hodně avantgardně. Objevili jsme moderátorské a improvizáční talenty našeho oddílu. Jsme oddíl malinký, takže festival je naše celoodílová akce, který společně prožíváme a užíváme si, zkrátka baví nás si hrát.

Trošku nás zklamala Kukla. Připadali jsme si jak na festivalu mažorettek a pár dětí řeklo „Kuklu už nikdy více“. Vzpomínali jsme na zlaté časy v Holešově, Maruška Bařinová zase na Kuklu v Poděbradech,

tam jsme nebyli, tak nevím. Ne vždy důstojné oceňování, občasný chaos či technická nepřípravenost, pouze jeden film (pravda, skvělý, že, TOM Palkovice), nulová prezentace výtvarna a fotek. Víím, co to je organizovat akci pro víc lidí a co všechno to obnáší. Proto si dovoluji i trochu kritizovat.

*Monika Žídková,
TOM Lysáci Malenovice*





Do Pekla ...a zase zpátky



V jeden březnový pátek jsme se v opět hojném počtu sešli na vlakovém nádraží ve Staré Boleslavi a vyrazili na výpravu do České Lípy. I přes zpoždění jsme šťastně dorazili na českolipské nádraží, kde na nás čekala naše druhá vedoucí Káta. Pak jsme se vydali do oranžového Domečku, kde jsme měli strávit další dva dny. Po zahrání mnoha her jsme šli do hajan načerpát síly na další den - na výpravu do Pekla.

Ráno hned po snídani jsme se vydali na výpravu kolem malého rybníčka lesem k přírodní památce Peklo s krásnými pískovcovými skalami a jezírka podél Robečského potoka. Všude byly bledule – nádhera! Poté jsme se šli podívat na kozí farmu, kde jsme si dali oběd. Po obědě jsme se vrátili k potoku a ke zbytkům valů hrádku Frýdlant. Tam jsme se setkali s vedoucím českolipských tomíků Zdeným Šmídou, jeho synkem Bertíkem a psem Matyldou a společně jsme si ve starém skalním kempu opekli buřty. Potom jsme se vydali zpět do Lípy a cestou ještě posbírali odpadky, které jsme v lese našli, a vyhodili je v nejbližší vesnici.

Po návratu a relaxaci jsme šli k jezírku za chatou odlévat stopy vybrané zvěře. Poté následovaly hry a malování našich uměleckých děl, ale pozor pouze pusou! Poté zasloužený spánek. Ráno jsme zabavili batohy a vydali se zpět na nádraží, na vlak do Staré Boleslavi.

Cesta z České Lípy přes Děčín a Ústí nad Labem až do Litoměřic, kde Káta vystoupila, probíhala bez komplikací, ale pak to přišlo! Hned za Litoměřicemi vlak zastavil, že prý trať před námi hoří a nemůžeme projet. Po čekání jsme pomalu vyjeli, cesta přes oheň do Štětí nám trvala asi 3/4 hodiny (normálně tak 15 minut). Ve Štětí jsme pak čekali další 2 hodiny, abychom následně zjistili, že nemůžeme jet dále, protože před námi hoří tak, že stromy padají na koleje! Zařídili nám sice autobusovou dopravu, jenomže řidič z Libereckého kraje nevěděl, kde je v Liběchově vlakové nádraží, za kterým byla trať průjezdná.

Příčinu požáru jsme se tedy dozvěděli až v Liběchově: před námi jel nákladní vlak, kterému se zadřelo ložisko, a z kola začaly létat hořící železné třísky, které za-

palovali suchou trávu podél trati. Cesta domů tak nakonec trvala celkem 6,5 hodiny a byla velkým dobrodružstvím.

Dorazili jsme, unavení, ale spokojení a s dobrou náladou, tento víkend se opravdu povedl. Už se těším, až vyrazíme zas!

*Tomáš Krejčárek,
TOM Veverk, Brandýs nad Labem*



V Dědově řádili Lotři

Hronovští Lotři trávili letošní jarní prázdniny v asociační dědovské chaloupce. Během týdenního pobytu stihli výlety do okolních skalních měst, návštěvu muzea MERKUR a sauny v Polici nad Metují. V rámci celoroční hry vařili oběd na sněhu a hráli plno her. Nezanedbávali ani hygienu – menší Lotři využili krásnou sedací vanu, kterou objevili na půdě, starší Lotři pohrdli teplou vodou a sprchovali se přímo pod pumpou.



A nebyli by to Lotři, aby si pořádně nezařádili. Tentokrát si svoji energii vybíjeli na hromadách dřeva, které řezali, štípali a nakonec ukládali do dřevníku.

Přejeme všem návštěvníkům dědovské roubenky příjemné posezení u rozpálených kachlových kamen.

*Tomáš Buriánek,
TOM Lotři, Hronov*



Tomíci z Přestic nezklamali

Na letošním, již 3. ročníku Mistrovství Plzeňského, Jihočeského a Karlovarského kraje v eskymování soutěžící z vodáckého oddílu TOM Ůhlava nezklamali a opět obhájili svá vítězství:

Pavel Beneš – 1.místo v kategorii K1 hoši a 3. místo v kategorii C1, **Gábina Vavříčková** – 2. místo v kategorii K1 ženy, **Barbora Doležalová** – 3. místo v kategorii K1 ženy a **Denisa Molková** – 3. místo v kategorii K1 dívky.

Všichni postupují na Mistrovství ČR v eskymování, které se bude konat dne 4. 3. 2012 v Brně.

Krajské kolo v eskymování pořádal oddíl KČT a TOM Ůhlava dne 18. 2. 2012

na bazéně SK Radbuza v Plzni a zúčastnilo se ho 41 soutěžících. Soutěžilo se ve dvou disciplínách, a to: eskymování na čas (soutěžící musel absolvovat trať, během které musel otočit předem učený počet eskymáckých obrátů) a eskymování na počet (soutěžící musel ve stanoveném limitu 30 vteřin absolvovat co možná nejvíce eskymáckých obrátů).

Kromě soutěže v eskymování proběhla také výtvarná soutěž o Nejkrásnějšího eskymáka a také vyřazovací závod v SUP (Stand by Paddling).

*Hana Žambůrková,
KČT a TOM Ůhlava*





Vracet paměť krajině

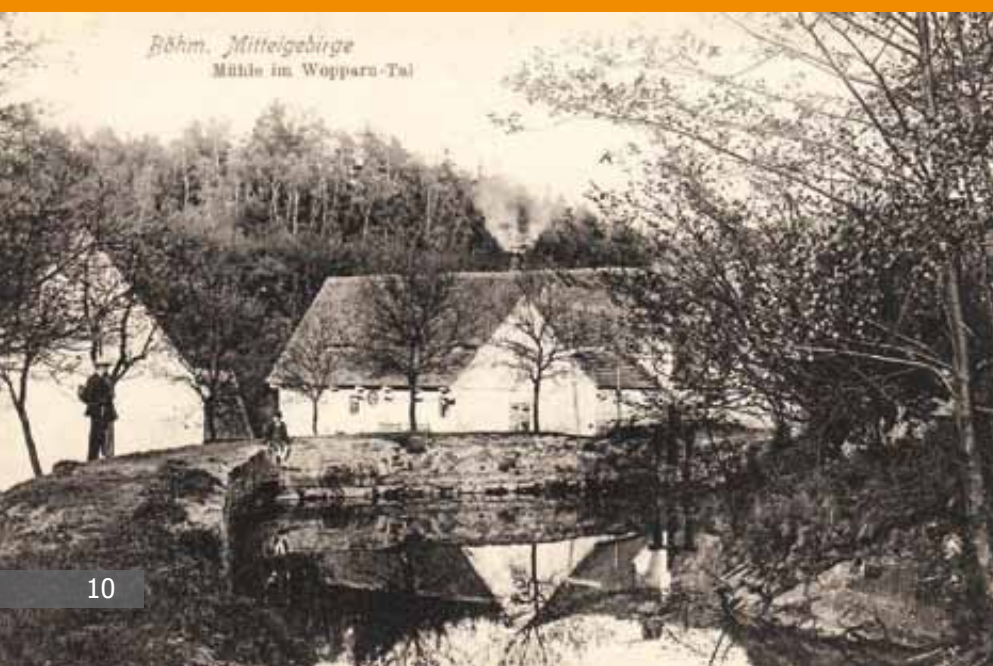
Od pana Jana Rösslera, spoluautora publikace **Lovosice: paměť města**, jsme získali nejen dosud neznámý snímek našeho mlýna (obr. 1), ale také tip na zásadní informace k jeho historii. Ty obsahuje článek Josefa Stössela, vydaný v roce 1935 v ročence litoměřického vlastivědného spolku, který popisuje jednotlivé zajímavosti z Oparenského údolí při putování z Velemína do Malých Žernosek. (Stössel, Josef. Das Wopparner Tal, in 11. Jahrbuch der Arbeitsgemeinschaft für Heimatforschung in Letimeritz, Leitmeritz 1935.) Pozornost věnuje zejména mlýnům, při-

čemž podrobné informace k osobám jejich majitelů a jejich historii čerpá především z matrik.

K nejstarší historii našeho mlýna poznamenává: Konradmühle neboli deutsche Mühle byl původně nájemním mlýnem lovosického panství. V roce 1684 se do mlýna příženil Georg Mitschka, který si vzal vdovu po nájemci Georgu Allyovi. Právě jeho příjmením Stössel vysvětluje název mlýna. Naznačuje, že příjmení Allya v názvu Allya Mühle se do česky psaného pramene interpretovalo nejspíše jako nářeční zjednodušení názvu Al-

lemann Mühle. Allemanni bylo tehdy zcela běžné obecné pojmenování etnických Němců a v česky psaných pramenech se mlýn tím pádem začal vyskytovat pod názvem „Německý mlýn“, což vedlo zpětně k označení mlýna v německy psaných pramenech jako „deutsche Mühle“.

Vedle této konstrukce považujeme ovšem za pravděpodobnou také druhou variantu, kdy v jazykově smíšené oblasti na národnostní hranici bylo pro zjednodušení orientace užíváno v názvech rozlišení podle národnostní příslušnosti. Tak u nedalekých Lovosic nalezneme vedle starších Českých Kopist také mladší Německé Kopisty. Je však nutné mít na zřeteli, že pojmenování vsí „česká“ či „německá“, které se nám dnes jeví jako jednoznačný odraz etnické příslušnosti jejich obyvatel, souvisí v případě vrcholně středověkých vsí často pouze s názvem právního pořádku, kterým se tyto vsi řídily. Jako právo české bylo označováno nepsané právo ústní dohody, na jejímž základě poddaný nedědičně spravoval vrchnosti polnosti a k nim příslušnou usedlost. Za poskytnutou možnost obživy odváděl vrchnosti naturální platby či byl poslušen službou a je evidentní, že prostor pro různý výklad těchto povinností i jejich navyšování byl v tomto případě značný. Naproti tomu právo německé neboli zákupní bylo kodifikované zpravidla zakládací listinou a garantovalo poddanému dědičný nájem polností a usedlosti za pevně stanovené platby. Většinou měl nájemce také právo se svolením vrchnosti půdu a k ní náležející usedlost prodat nebo ji svobodně odkázat. Při založe-





(obr. 2)

Rodina mlynáře Konrada Wünsche. Uprostřed sedí mlynář s manželkou, vpravo vedle mlynáře stojí nejstarší syn Josef Wünsche, vlevo od něj pak jeho mladší bratr Rudolf, který v mlýně hospodařil do roku 1945.

ní nové vsi také určovalo lhůtu, po kterou byl poddaný od těchto povinností osvobozen, aby mohl veškerý zisk reinvestovat do hospodářství. Od této lhůty – lehoty se také odvíjí další název řady vsí: Lhota.

Ale zpět k Opárenskému mlýnu, a to k době, kdy se z vrchnostenského nájemního mlýna stává mlýnem poddanským:

Mlynář Georg Mitschka zemřel v roce 1711 ve věku 54 let. Jeho dcera se roku 1712 vydala do Chudoslavice, do hospodářství Franze Gertlera a mlýn o jednom mlecím složení se stoupou převzal Mitschkův syn Johann Jakob Gertler. Ten ho s několika pozemky odkoupil v roce 1751 za 400 zlatých od lososického panství. Smlouvou byl ovšem dále zavázán plnit předchozí poddanské povinnosti, tj. ročně semlít pro lososické panství 40 korců obilí, 20 korců vykrmovat 2 prasata a odvádět půl druhého korce hrubé mouky v naturáliích (Hundsmehl). Nutno také dodat, že v té době zde měli nařízeno semlít poddaní z Oparna, Chotiměře, Dobkoviček a Kletečné. Johann Jakob Gertler zemřel v roce 1772 ve věku 50 let. Měl dvě dcery, z nichž jedna se provdala v roce 1773 za Heinricha Rössela, kantora z Jestřebí, druhá, Mariana, se provdala za Josefa Wanschuru, syna mlynáře ze sousedního Černodolského mlýna (Schwarzthaler Mühle), který se tak stal majitelem našeho mlýna. Po něm podědil mlýn syn Anton, který zemřel v roce 1848 a záhy vnuk Josef Wanschura, který zemřel

v roce 1860. Od roku 1881 vlastnil mlýn Konrad Wünsche, který tu i během první světové války udržoval mlynářskou a pekařskou živnost. Po něm má mlýn také své druhé pojmenování. Hospodaření se vzdal ve prospěch svého staršího syna Josefa a odešel na výminek. Zde historie sepsaná Josefa Stösselem končí. Zatím není jasné, proč mlýn záhy převzal jen o něco mladší syn Rudolf, vyučený mlynářskému řemeslu v roce 1914. A mnohé další otázky čekají na zodpovězení. Nově objevené pozůstatky staršího náhonu, který se odpojoval od Milešovského potoka těsně pod švýcarským mlýnem (dnes Spáleným mlýnem) a směřoval v délce téměř 1 km po jeho pravobřežní k našemu mlýnu naznačují, že historie mlýna by mohla být ještě starší a komplikovanější. Vždyť sousední Černodolský mlýn pod hradem Oparno je připomínán jako „Vchynický“ nebo též „Pracharovský“ již v roce 1569. A také dva náhrobníky osmi obětí moru v roce 1680, z nichž ten, který se v údolí zachoval, patří mlynáře a další patřil patrně mlynářské chasé dávající tušit, že mlynářská tradice v Opárenském údolí sahá hluboko před rok 1684.

*Helena a Kamil
Podroužkovi,
Foto: Milan Blšák*

*Vracet paměť krajině
edukační projekt Střediska
environmentální a kulturní výchovy
A-TOM ČR Opárenský mlýn.*

Klíče pro život 2012

Po odkladech bylo před Vánocemi vy-psáno výběrové řízení na druhé kolo školení a ověřování odborností vedoucích v rámci dlouhodobého projektu Klíče pro život, který realizuje Národní institut dětí a mládeže. Asociace TOM uspěla ve dvou modulech ze čtyř, do nichž si podala přihlášku:

- a) Hlavní vedoucí dětských táborů putovních
- b) Vedoucí turistického oddílu do 18 let

V obou tématech musíme realizovat:

- a) Vypracování učebních textů pro 15 témat v každém modulu v textové i elektronické formě vč. powerpointové prezentace, zkušebních otázek a e-learningové aplikace
- b) Vypracování postupů pro testování a zvyšování měkkých kompetencí v obou modulech společně
- c) Zpracování příkladů dobré praxe podle zkušeností vedoucích oddílů – v každém modulu máme připraveno 10 témat pro příklady dobré praxe a v každém chceme dodat 3 příklady od tří oddílů
- d) Ověřovací školení, vždy nejméně pro 15 účastníků. Školení se bude konat v termínech:
 - HVT putovních táborů – teorie buď 18.–20. 5. v Bystřici pod Hostýnem nebo 1.–3. 6. v Dědově a praxe 15.–17. 6. na Broumovsku a v Dědově.
 - Vedoucí do 18 let (mládež, instruktoři) se budou školit v prodlouženém víkendu 4.–8. 5. na asociační základně Polana ve Velkých Karlovicích.

O možnosti zapojení oddílů do realizace Klíčů je podrobnější informace na webu asociace. Zpracování jednotlivých částí školicích materiálů bude dotováno.

Mojmír Nováček



Podpora klíčových kompetencí a zapojování do mezinárodních spoluprácí



Europäische Union. Europäischer Fonds für regionale Entwicklung: Investition in Ihre Zukunft / Evropská unie. Evropský fond pro regionální rozvoj: Investice do vaší budoucnosti



Projekt: Středisko environmentální a kulturní výchovy Asociace TOM ČR
Opárenský mlýn byl podpořen v rámci programu Cíl 3/Ziel 3, který je spolufinancován Evropským fondem pro regionální rozvoj (ERDF).

Táborová dobrodružství

aneb návod na několik originálních táborových her



Asociace turistických oddílů mládeže ČR



Detektivní škola

Pátrání po receptu na jahodový tolstolobik, dort nebývalé chuti, uvízlo na mrtvém bodě již před desítkami let. Detektivní týmy však mají nyní k dispozici stroj, pomocí něhož lze nahlédnout do minulosti, a tak ještě není vše ztraceno. Pomohou i nově nabyté detektivní znalosti a dovednosti.



Tábor s obrem

Jeden z obyvatel obří říše zabloudil a usnul přímo na táborové louce. Země ho téměř pohltila, nad zem vyčnívají pouze jeho hlava a boty. O obra je potřeba se postarat a pomoci mu poskládat hodiny, které si nese s sebou v brašně. Obrologové však všechno hravě zvládnou.



Pohádkové království

Šotkové usilují o zničení říše pohádek a je nutné je zastavit. Vybrané pohádkové bytosti jsou proto povolány k panu králi, aby pomohly tento problém vyřešit. Dobro nakonec nad zlem zvítězí a v království opět zavládne klid a mír.



Holubinky

V městečku Holubinky začíná nová houbařská sezóna. Radní i všechny rodiny se těší především z nových houbových přírůstků, a tak se tím směrem ubírají i všechny jejich mírně podivínské aktivity. Sezóna je ukončena senzačním odhalením úzkostlivě strážného tajemství.



Přesčas

Uběhlo již mnoho vody od chvíle, kdy byl uschován poklad, jehož úkryt je zobrazen na sadě tajuplných talířů. Každý, kdo chce v pátrání uspět, se musí nejprve důkladně seznámit s historií naší země, a to od praveku až po současnost.



Inspirace na dosah, neváhejte!
Dlouho očekávanou knihu plnou táborových etapových her můžete od května 2012 získat na ústředí Asociace TOM v Roztokách.

Výprava do sněhového království



S plnou zimní výbavou a vlastními dopravními prostředky (boby) jsme vyrazili pondělního rána vlakem z Valmezu do Velkých Karlovic. Zpočátku jsme batohy táhli na bobech, ale když se široká cesta změnila v pěšinku, vyšlapanou v hlubokém sněhu, naložili jsme je na záda a drápali se po ní vzhůru. Každý krok mimo stezku znamenal zaboření se po pás. Po dvou hodinách snažení jsme konečně spatřili zasněžené dřevěničky na Polaně. Ubytovali jsme se a pustili se do her. Zprvu do těch v místnosti, pak nás to znovu vylákalo ven. Někteří bobovali v korytě se sněžným tunelem, jiní se pustili do stavby iglú (spíše vyhrabávání jeskyně). Zima a vlhko v botách nás zahnal zpět pod střechu, kde nás čekala hodinka odhadů všeho druhů (času, množství, váhy a třeba i toho, kolik piškotů se vejde do Brouko-

vých úst). Po večeři následovala hudební šou s kytarou a živými klipy, večerníček obstaral asociační film Chalupáři natočený právě na Polaně.

Úvod do druhého dne obstaral Vyzkumný ústav sněhový, kdy jsme zkoumali tání posoleného sněhu, jeho čistotu, zavedli, zda získáme rychleji vodu z ledu, nebo ze sněhu, vyráběli zmrzlinu, atd. Před chalupou jsme poté znovu projížděli sněhovým korytem a zdokonalovali iglú. Nebyl to žádný drobeček, pohltilo až 5 osob. Hop potom lopatou vyhrabal sondu, aby zjistil, jak silná vrstva sněhu tady vlastně leží – bylo to rovných 1,5 m. Nastal čas se věnovat jídlu a soutěži Valmez známý neznámý. Odhalovali jsme zákoutí našeho města ze starých pohlednic, vzpomínal názvy ulic, poznávali objekty podle detailů. Během hry nám nad rozpálenými kamny



uschlo oblečení, a tak jsme se mohli jít znovu zchladit. Tentokrát jsme si, krom bobování, vyzkoušeli i rozdělování ohně na sněhu a opekli si burty. Když se na obloze objevily podvečerní červánky, otřepali jsme ze sebe sníh a v teple důkladně prověřili svých 5 smyslů. Již za úplné tmy jsme se sesedli u kamen a svými touhami popsali balón přání. Záhy jsme jej vypustili a některá z nich se vyplnila dřív, než zmizel za obzorem (ohněstroj, dort).

Poslední den se nesl ve znamení balení a úklidu. Po něm vypuklo Bingo Polana 2012: hra o ceny, do které každý přinesl nějakou drobnost a po mnoha hříčkách také některou z nich získal. Čekal nás sjezd na bobech do civilizace na vlak. Cesta ubíhala rychle a tíhu batohů naše záda téměř nepocítila, protože jsme je mohli po celou dobu vézt. Výprava do sněhového království skončila. Byla extrémní – mimořádně zasněžená, mimořádně vydařená.

Jiří Krajča – TOM Zlaté šípky
Valašské Meziříčí



Táborová dobrodružství Hopa a Youryho

Hvězdná chvíle Asociace TOM, hvězdná chvíle sehrané autorské dvojice Hopa – Youry z oddílu Zlaté šípky z Valašského Meziříčí!

Po létech spolupráce v oddíle, při kterém společně – a také se svými přáteli, kolegy z oddílu tomíků, mnoha oddílovými dětmi a jejich rodiči – připravili desítky her a hříček a absolvovali dlouhou šňůru táborů v milované Lubině nedaleko od Nového Mesta nad Váhom – přicházejí oba autoři s knižním shrnutím své práce. Ne, že by se snad chystali do oddílového důchodu – v raném středním věku jsou na vrcholku svých sil a hodlají tak ještě pěknou řádku let setrvat!

Knížku Táborová dobrodružství s padesátkou originálních her a nespočítaným množstvím neméně originálních kreseb nadělují spolku jako drobné opožděný dárek k dvacátým narozeninám. Dělal tak radost mnohým dětem, dospívajícím i kolegům, se kterými všechna ta dobrodružství prožili, oddílovým vedoucím tomíků i ostatních dětských spolků a koneckonců také sami sobě.

Táborová dobrodružství budou slavnostně pokřtěna v květnu 2012 ve Valašském Meziříčí, na podzim pak v Praze (Vídni, Linci, Berlíně a Bruselu). Zájemci si od 25. května mohou psát na adresu roztockého ústředí – podmínkou odběru je stokorunový charitativní dar (přesně zúčtovatelný) ve prospěch potřebných.

Knihy bude mezi oddíly distribuována i na spolkových akcích.

Knihy ve formátu A4 s rozsahem 250 stran vyšla díky laskavé podpoře Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR.

Tomáš Novotný



týpí jako domov

Tábor se většinou začíná připravovat už v časech, kdy ještě leží sníh. A není nikdy od věci nechat se inspirovat tradicemi jinde. Jednu takovou vám dnes nabízím, protože i já jsem plno nápadů dostal od jiných lidí. A pokud dostáváme, tak i dávejme.

Miluji večery v týpí. Ve vchodu je hromada bot a mokasín, od obyčejných po vyšíváné. Na ohni se vaří voda na čaj a koluji misky s rozinkami, ořechy, sušenkami – zkrátka s tím, co kdo přinesl. Kdo je nejblíže dřevu, ten se stará o oheň – a tím i o ostatní. Hostitelé čaj rozlévají do přinesených hrnečků. Platí totiž zásada: na návštěvu si hrnek nikdy nezapomeň a také

a přinesou konvice, hrníčky, utěrky, kýble vody, čajítka a nejrůznější čaje a pochutiny.

Na ohni se pak vaří několik konvic současně a dva čajovníci obstarávají přípravu nápojů. Postupně se čaje vaří, představují a objednáávají. V jednu chvíli je k dispozici několik čajů a ty se rozlévají do hrnečků příchozích podle toho, který kdo chce.

Když jsou čaje rozlity, čtou lidé texty, které si připravili, a často se rozvíří zajímavá diskuze. Bývají to večery plné veselí i zamyšlení. Často se při nich zastavím a uvědomuji si, jak mám ty lidi rád. Kruh týpí nás spojuje.

Josef Porsch – Ablákela
(ablakela@gmail.com)

Foto: Pavel Řezáč



něco vezmi (pochutinu, trochu dřeva...). Lidé jsou natěšeni na sobě, je nás tu třikrát víc, než tu skutečně bydlí. V pražském metru nebo brněnské šalině by nám ta těsnost vadila, tady se mění v blízkost, a tedy příležitost k hovoru.

Hrajeme společně třeba mafiány. Nebo vyprávíme příběhy. Anebo pořádáme čajovnu, náš tradiční táborový program. To se už dopředu vyhlásí téma. Kdo chce, přiveze na tábor text, báseň apod. Domluvený večer se lidé sejdou v některém týpí



Elektronická registrace

Před koncem loňského roku ústředí všechny vedoucí opakovaně oslovovalo s informací o nové formě registrace. Nutno tedy říci, že se většina oddílů postavila k nové registraci čelem a zvládla ji v elektronické podobě. Za to všem patří velký, opravdu velký dík. Celých 90 % oddílů se zaregistrovalo elektronicky a toho si opravdu velmi vážíme. Do elektronické evidence můžete vstupovat i nadále a neustále tak průběžně doregistrovávat nové členy. Pevně věříme, že vám nový způsob registrace vyhovuje.



První čtvrtletí roku 2012 v České radě dětí a mládeže

Začátek roku na ČRDM proběhl tradičně ve znamení účetního auditu a ekonomických dodělek. Zpracovávali jsme také hodnocení projektu ČRDM pro MŠMT a zdůvodňovali tak, co a jak jsme v roce 2011 za ministerské peníze provedli. Během ledna byla dokončena rekonstrukce části kanceláří, kdy se postupně měnil nábytek, malba i koberec. Pokud tak dnes zavítáte do kanceláří ve 3. patře na Senovážném náměstí 24, přivítá vás pruhovaný koberec a světle zelené stěny – to vše má na svědomí osoba, která se významně podepsala i na Herberku ve Sloupu a mlýně v Oparnu – architektka Radka Šindelová. V prvním čtvrtletí se intenzivně připravuje Bambiriáda, která má letos motto: „Nadšení i zkušenosti“, maskotem bude dřevěná kachna. Bambiriáda letos proběhne v 19 městech ČR.

Kromě Bambiriády se v útrobách ČRDM rodí i další velký projekt, jeho název je 72 hodin – Ruku na to! Během 72 hodin v polovině října se budeme snažit

motivovat děti a mladé lidi, samozřejmě i tomíky, aby uspořádali dobrovolnický projekt s ekologickou či sociální tematikou. Více informací naleznete na webu projektu www.72hodin.cz. Další novinkou je pak nový vzhled serveru Adam.cz. Adam dostal profesionálnější podobu a nyní již tedy mnohem více připomíná zpravodajské servery. V rámci projektu Finanční gramotnost se podařilo vytvořit tři publikace, které, společně s deskovou hrou, obdrží také tomíci pro finanční vzdělávání svých dětí. Distribuce materiálů proběhne během dubna. Vyšlo také první číslo zpravodaje Archa, který letos opět vyjde v šesti číslech. V Kanceláři ČRDM jsme se nenudili ani na začátku roku 2012, ze zdi na nás stále shlížel papírový veverka společně s asociační vlajkou.

*Tomíci, mějte se fajn,
Ondra Šejtka*

Posily v řadách tomíků

S potěšením jsme uvítali oddíly, které se rozhodly během roku 2011 vstoupit do řad tomíků. Těšíme se na spolupráci s nimi a věříme, že je oddílová činnost baví a spolupráce s asociací bude pro jejich aktivity přínosná.

Jedná se o tyto oddíly.

TOM 21403 – Divočáci z Nedachlebic, vedoucí Martina Hrušáková

TOM 20502 – Liščata z Velkých Hamrů, vedoucí Jiří Martínek

TOM 20607 – Sihasapa z Ostravy, vedoucí Vladimír Peter

Letošním novým oddílem je nadějný TOM 21107 – Rosomák z Brandýsa, vedoucí Martin Kolář.



Všem novým členům děkujeme za příchod a věříme, že řady tomíků se budou rozrůstat i nadále.

(za)

Obec přátelská rodině

Chcete se dostat v listopadu do parlamentu pro ocenění? Chcete získat finanční odměnu (neinvestiční dotaci na podporu prarodinných aktivit) pro vaši obec a možná i pro oddíl? Přihlaste se do soutěže Obec přátelská rodině. Jedná se novou o soutěž, vyhlašovanou MPSV. Zejména malé obce nemají v této soutěži moc velkou konkurenci. Takže pokud si myslíte, že vaše zastupitelstvo podporuje rodinu, podporuje neziskovky – to jsou taky tomíci, tak běžte na obecní úřad a řekněte jim o této soutěži. Pokud vás zastupitelstvo nepodporuje, tak třeba tato soutěž je

v podpoře podnítí. Všechny informace získáte na stránkách obecpratelskarodine.cz. Potěšilo mě, že jsem se v listopadu ve sněmovně potkala při oceňování s dalším tomíkem Davidem Šimkem, který coby starosta vítězné obce přebíral odměnu za Svitavy. Tak kdo letos bude z řad tomíků při oceňování?

Na vaše dotazy vám ráda odpovím.

*Monika Žídková,
TOM Lysáci Malenovice,
monika@zidek.eu, 608 239 096*

Tomíci se mohou těšit na nový web!



Ústředí již několik týdnů intenzivně připravuje nový vzhled asociačních webových stránek. Termín spuštění je plánován na léto letošního roku. Návštěvníci se mohou těšit na zajímavou grafiku a příjemné používání. Speciální důraz je kladen na spolkové základny, chalupy, a také na LTŠ. Počítáme s tím, že stránky budou dále průběžně vylepšovány, definitivní podoba se ustálí až po zkušenostech se zkušebním provozem webu.

Ondra Šejtka

Kameny se valí...

pod převisy

a jak přitom zachránit holý život

Za skalní řícení se považuje jakékoliv náhlé oddělení významnější (tedy potenciálně nebezpečné) části skalního masivu vlivem zemské přitažlivosti a její volný pád. Pochopitelně bývá spojeno s devastací všeho, co se nachází v místě dopadu. A protože pískovce jsou poměrně křehká hornina, a navíc tvoří strmé skalní stěny, měly by se nějaké ty zřícené věže povalovat na každém kroku.

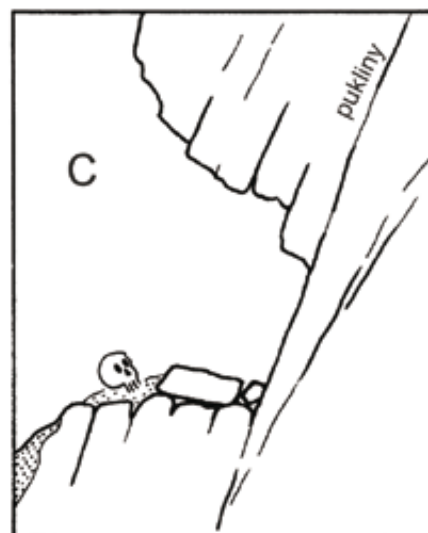
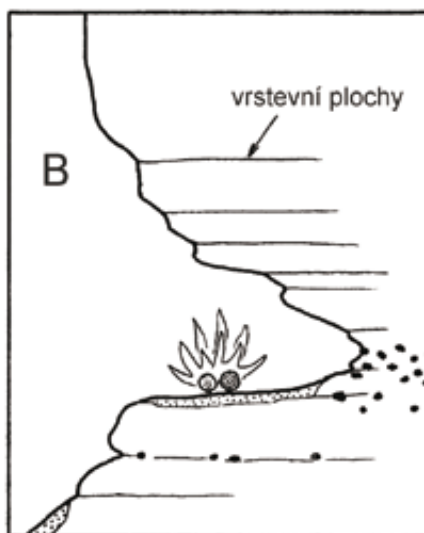
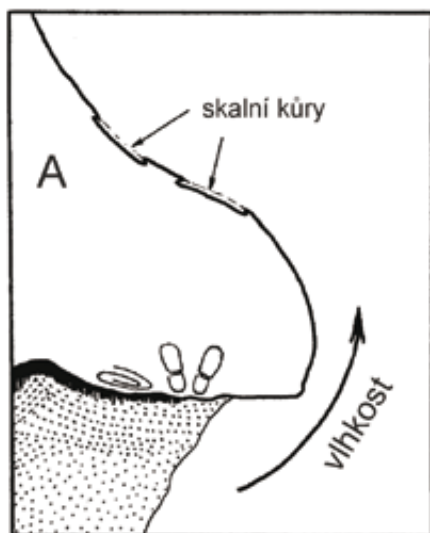
Kdo jezdíte do pískovců už nějakou dobu, budete snad souhlasit, že v 70. a 80. letech byly padající skály vzácností. Pokud se někde podobné nepříjemnosti řešily, bylo to hlavně kolem Hřenska, kde jsou kulis pískovcových skal „načaté“ starou lomovou činností, a navíc byly neustále natřásané projíždějícími kamióny. V lesích dál od civilizace byl klid. Až s příchodem nového tisíciletí jako by se příroda zbláznila! Skoro každá cesta do nepro-

bádaných roklí Kokořínska nebo Českého ráje s sebou nese objevy mladých jizev ve skalách a suťových hald pod nimi. Tahle nová pískoviště, zatím bez mechového porostu a bez poprašku suchého jehličí, se už zdáli ohlašují jasně žlutou barvou. Neblahé tušení o zvýšené sesuvné aktivitě v posledních letech také potvrzují i novinové zprávy.

Pojďme si některé události připomenout. V roce 1999 se zřítila celá skalní kulisa o objemu stovek kubíků na silnici u Loubí na Kokořínsku. Na jaře roku 2000 se až na značenou cestu dokutálel skalní blok ve střední části rokle Močidla. Podobně byla zkraye roku 2008 zavalena cesta s haťovým chodníkem v Pekle u České Lípy. Na jaře roku 2009 padla část věže Velké Apollo ve skalním městě u Sloupu, v listopadu téhož roku věž nad chatou U Galejníka na Juliovcích v Lužických horách. Nejznámějším řícením roku

2009 je ale pád bloku o objemu 70 m³ z nejvyšší části hradu Jestřebí na Českolipsku 1. října, při kterém byly zničeny poslední zbytky hradního cimbuří. A někdy v roce 2010 se komínová lezecká cesta na Zobáku v Písečném dolu u Chudolaz rozevřela natolik, že se celá věž efektně poroučela na čerstvě vymýcený svah. V Českém ráji to byly po roce 2000 opakované výlomky velkých bloků na Hrubska (Čertova ruka, Dračí skály, Centrální masív), úplný rozpad věže Harém na Apoleně v červnu 2003 a v době velmi nedávné – v listopadu 2011 – zřícení stěny o objemu 300 m³ na patě hradu Valdštejn. I zdánlivě uklidněné skály na Hřensku a Kamenici se daly po povodních v roce 2002 znovu do pohybu a problémy dělají dodnes.

Tak co za tím, hrome, vězí? Zdá se, že jde o souběh dvou nežádoucích vlivů. Jedním z nich jsou nebyvalé výkyvy počasí: vyčerpání celoročního přídeľu deště během pár dnů, zima v létě nebo naopak léto v zimě. V zimním období je to hlavně časté střídání období mrazu a tání, které vyvolává ve vodou nasáklém pískovci objemové změny. Druhou příčinou je také rezignace na údržbu kulturních lesů v posledních desetiletích. Původně holé okraje skalních kulis zarůstají náletovými dřevinami a nekvalitní les se tak šíří i tam, kde dlouho předtím nebyl – možná znáte staré pohlednice, na kterých jsou



Různé typy pískovcových převisů. Převisy na obrázku vlevo (A) vznikají vydrolováním pískových zrn v dosahu půdní vlhkosti. Jsou vždy na patě skály, v kontaktu s vlhkým pískem nebo půdou. Mohou mít zachovaný skapový val a zbytky starých skalních kůr. Pro táboření jsou bezpečné. Na obrázku B vznikl převis v úrovni vrstvy s křemennými valouny. Takové převisy mohou vznikat v různých výškách nad patou skály, jejich stěny bývají pokryty solnými výkvěty a skalní řícení zde nebývá časté. Naopak převisy vytvořené na puklinách (obrázek C) bývají z hlediska skalního řícení nebezpečné, zvláště, pokud jsou pukliny ukloněné šikmo po svahu. Dno těchto převisů bývá někdy pokryto zřícenými bloky, stěny mají čerstvý vzhled bez skalních kůr, voštin nebo solných výkvětů.

celé pískovcové kopce úplně holé, jako někde na Saharě. Kořeny rostlin dokáží zcela proniknout i do sebemenších puklinek ve skále a svým růstem je jako klínem rozšiřují. Vliv náletové vegetace na skalní řízení je pak zřejmý na čerstvých odlučných plochách, pokrytých záclonou ze spleti menších i větších kořenů.

Snad je tedy prospěšné si ujasnit, kde všude se dá spát pod skálou, aby z toho našinec vyvázl se zdravou kůží.

Většina přírodních převisů v pískovci vzniká účinkem pórové vody, která je kapilárními silami nasávaná ze země pod skalou. Zaplnění pórů vodou pro skálu znamená zesílení účinku promrzání i zvětšení objemu solí v pórech vysrážených. Led i soli se rozpínají, což vede k rychlejšímu vydrolování pískových zrn z horniny. Proto jsou klasické převisy nehlubší nížko nad zemí, kde je obsah vody v pískovci nejvyšší. Jejich klenbovitý tvar dokáže tíhu nadloží vhodně rozložit podobně jako mostní oblouk. Stěny převisu se sice s přibývajícím stářím pomalu zahlubují do nitra skály, ale zřícení stropu nehrozí. Římsy a převisy vznikají i v místech, kde je obsah vody zvýšený kvůli přítomnosti hrubých zrn a valounů – k tomu může dojít i výše nad patou skály. I tady je riziko řízení poměrně nízké, pokud nedojde k odlomení stropu podle nějaké výrazné vrstevní plochy.

Jiná je situace v případě, že převis vznikne v místě rozpukání skály. Nebezpečné jsou široké, rozevřené trhliny stejně jako husté sítě vlasových prasklin. Zvlášť pokud jsou ukloněné tak nešťastně, že po nich může uvolněný blok sjet do údolí jako po skluzavce. Většina nedávno zřícených bloků byla ze dvou nebo tří stran ohraničena svislými puklinami, a ještě si našla svou příhodně ukloněnou puklinu, po které se „sklouzla“.

Pohromou pro stabilitu skal jsou jakékoliv lidské zásahy do přirozené tvorby reliéfu. Právě v pískovcích byly často budovány různé sklepy, komory nebo skalní sušárny. Takto profáraný pískovec má značně zkrácenou životnost. A pokud jsou podzemní prostory ještě porušené puklinami, stávají se ideálním místem pro tábořící sebevrahy. Dokladem toho budiž skutečnost, že naprostá většina skalních místností nesoucích vnoření z 19. století a procházejících rozpukaným pískovcem má dnes zřícené stropy.

Dobrym příkladem je skalní pilíř s hradem Jestřebí na Českolipsku. Během několika skalních řízení, doložených od roku 1811 dodnes, přišla skála celkem už o dvě třetiny svého objemu. Postupně se tu odlamují bloky omezené puklinami a oslabené blízkostí původních podzemních prostor hradu. Na východním konci skály je přírodní převis, nikterak nedotčený rukama stavitelů. Na rozdíl od zbytku skály se mu skalní řízení vyhýbá, a dokonce se zdá, že přežívá ve stejné podobě už od výstavby hradu před 600 lety. Paradoxně tak tento převis bude zřejmě tím posledním, co z celého skalního suku po pár stech letech zbyde.

Na konec můžeme zařadit ještě jednu dobrou zprávu. Jak ukazují dostupné záznamy z měřicích přístrojů – dilatometrů, ani velké skalní věže nepadají naráz, bez jakéhokoliv varování. Rozšiřování puklin, kterými je nestabilní blok omezený, se začne nápadně zrychlovat několik minut nebo dokonce desítek minut před konečným pádem. Tehdy z nich vypadává písek, kterým jsou vyplněné. Písek a drobné úlomky opadávají i ze stěny z místa, kde nakláněním bloku dochází k drcení jeho základny. Po předchozím poučení a při troše obezřetnosti by tedy měl i tak rychlý proces jako skalní řízení poskytnout dost času na típnutí cigára a spořádaný únik.

Shrňme tedy teorii stability skal i dosa-
vadní pozorování do několika pouček pro pískovcové táboření:

- nezdržuj se v uměle vytvořených podzemních prostorách, pokud jsou v nich patrné třeba jen drobné pukliny,
- nezdržuj se pod skalami, které jsou porušené puklinami ukloněnými do údolí,
- na delší pobyt si zvol nejlépe přírodní převis s klasickým, klenbovitým profilem stěny, který není porušen puklinami. V žádném případě ale nenarušuj léty získanou stabilitu jeho umělým rozšiřováním,
- okamžitě opusť prostor na patě skály, když z ní začne opadávat písek ve větším než obvyklém množství.

Jiří Adamovič-Žralok
převzato z časopisu Vitamín Kř

Zbytky věže ve
skalním městě u Sloupu,
listopad 2009.



Věž Harém na Apoleně v květnu 2005,
tedy dva roky po jejím náhlém rozpadu.



Balvany na značené cestě v Pekle
u České Lípy, únor 2008.



Balvany ze skalního řízení v listopadu
2011 zneprůjezdnilly silničku na Valdštejn.
Odlučná plocha je vpravo prorostlá kořeny.



Rozpadlá věž Zobák u Chudolaz na Koko-
řínsku, listopad 2009. Foto Fredy Schubert.

Brána k druhým se otevírá

Jste parta, která se neschází jen kvůli zábavě? Jste oddíl, který se dokáže starat i o to, co se děje kolem vás? Nebo kroužek, který umí také pomáhat druhým a nechce si to nechat jen pro sebe? Pak čtěte dál! Právě pro vás je tu 1. ročník soutěže BRÁNA K DRUHÝM, kterou vyhlásilo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy a v rámci projektu Klíče pro život ji připravil Národní institut dětí a mládeže.

Zúčastnit se jí mohou oddíly, kroužky, kluby, družiny i ti, kteří se scházejí „jen tak“, a přitom nemyslí jen sami na sebe, ale pomáhají potřebným lidem, zvelebují okolí ve svém městě či obci, pečují o přírodu nebo třeba pořádají veřejnou sbírku, zkrátka rozdávají svou tvořivostí radost druhým.

Při navrhování soutěže jsme vycházeli i z toho, že zájem o veřejné záležitosti, podpora dobrovolnictví a výchova k demokracii jsou součástí národního projektu Klíče pro život, který je spolufinancován evropským sociálním fondem a také státním rozpočtem České republiky. Jeho nositelem je Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy a realizátorem Národní institut dětí a mládeže, který je odborným pracovištěm MŠMT pro podporu neformální výchovy a vzdělávání. Současně jsme nechtěli rozmnožovat ten typ soutěží, ve kterých se oceňuje jednotlivce. Ta naše tedy není zaměřena na „nejlepšího vedoucího“, nýbrž na skupinu lidí, kteří něco podstatného pro druhé dokážou společně.

Pět týmů, které svou aktivitou zvláště zaujmou porotu složenou ze zástupců institucí, jež mají k mladým lidem a dětem blízko, zástupců samosprávy i veřejně známých osobností, a vítězně tak projdou „Bránou k druhým“, bude odměněno symboly barevných klíčů jako potvrzení jejich schopnosti bránu k druhým skutečně odemknout. Slavnostní vyhodnocení soutěže proběhne na závěrečné konferenci národního projektu Klíče pro život 21. listopadu 2012 v Praze. Rádi bychom tímto založili tradici, která přinese jak zajímavá svědectví o mediálně možná méně atraktivní, ale o to důležitější rovině života v naší přítomnosti, tak i povzbuzení těm, kteří si ve své snaze podporovat rozvoj občanské společnosti možná připadají trochu jako „ztracení vlastenci“.

Pokud chcete ukázat, co všechno se dá vymyslet pro lidi kolem, vlastní obec nebo přírodu, inspirovat ostatní, NEVÁHEJTE A ZAPOJTE SE! Uzávěrka soutěže je 31. srpna 2012.

Pravidla soutěže najdete na: <http://www.nidm.cz/public-relations/souteze/brana-k-druhym/pravidla-souteze>, přihlásit soutěžní tým je možné: <http://www.nidm.cz/public-relations/souteze/brana-k-druhym/registrace>.

Vlasta Kohoutová,
PR specialista projektu
Klíče pro život

Svatava Šimková,
PR specialista NIDM MŠMT



Velikonoce v Broumově

Oddíl TOM S.T.A.N. letos trávil Velikonoce v Broumově. Na této pětidenní výpravě se kluci naučili vlastnoručně uplést pomlázku, vyšupali s ní oddílová děvčata i paní správcovou a oběhli celou ves, za což dostali nejen krásně malovaná vejce, ale i chlebičky, jednohubky a sladkosti...

Kačka Šejtková,
TOM S.T.A.N.

Kulíšci na Baťově kanále

O velikonočních prázdninách se vydal roztocký oddíl Kulíšků na výpravu do Uherského Hradiště. Ze zdejší chaloupky Asociace TOM podnikal výlety do blízkého okolí, které má rozhodně co nabídnout. Za ne moc pěkného počasí jsme navštívili malebné lázně Luhačovice a ochutnali léčebné minerální prameny. I těm nejmenším, teprve čtyřletým členům oddílu, se velice líbila plavba výletní lodí Svatá Anna po Baťově kanále. Hrad Buchlov si necháváme na příště.

Petr Svoboda,
TOM Kulíšci



INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

TENTO PROJEKT JE SPOLUFINANCOVÁN EVROPSKÝM SOCIÁLNÍM FONDEM A STÁTNÍM ROZPOČTEM ČESKÉ REPUBLIKY





Co bylo v lednu, únoru, březnu a kousku dubna roku 2012



❑ Do roku 2012 vkročili tomíci s nově zrekonstruovanou základnou v Dobré Vodě.

❑ Proběhly grantové komise ministerstva školství, ve kterých se rozhodovalo o penězích, za které budou žít sdružení v roce 2012. Spolky, mající v komisích své zástupce bez hlasovacího práva, obdržely o něco menší peníze než v roce předchozím, ne však tak malé, aby nemohly uskutečňovat program, opravovat a udržovat základny a vychovávat vedoucí a instruktory.

❑ Vyšlo najevo, že tomíci byli bez svého souhlasu osm let členy Federace kempingu a karavaningu, přestože příspěvky už před osmi lety přestali platit. Na tuto strašlivost se přišlo v okamžiku, kdy začala zmíněná federace krachovat a napřahovat ruce po penězích svých údajných členů.

❑ Proběhla první schůzka k banátskému táboření, při které se podebradští tomíci dozvěděli vše, co vědět chtěli a potřebovali k tomu, aby převzali štafetu několikaleťtého táboření s dětmi krajanů v dalekém rumunském Banátu.

❑ V Ostravě proběhla úspěšná Kukla, přehlídka umu a tvořivosti, kterou připravil TOM Krokodýl Marty Szűczové a které se zúčastnily desítky tomíků z celé republiky

❑ Hlavní hygienik dr. Vít zavolal předsedovi tomíků a omluvil se za prodlevu při řešení případu oparenského umyvadélka. Zároveň přislíbil laskavý přístup svých podřízených a do mlýna vyslal svého emisara dr. Hrubého z ministerstva školství, aby si stavení prohlédl a umyl si ruce i přesto, že zbytečné umyvadélko není instalováno.

❑ Na Polaně popraskalo vodovodní potrubí, které užívatelé chalupy i přes varování správce Jiřího Homolky zapomínali vypouštět.

❑ Českolipští tomíci vybilili ubytovnu ve Sloupu.

❑ Na žádost hlavního hygienika napsal ředitel odboru přeshraniční spolupráce Ministerstva pro místní rozvoj přípis, ve kterém přísahá, že náš mlýn je funkční i bez umyvadélka a že evropský mír bude i tak zachován.

❑ Klub českých turistů se definitivně rozhodl, že od léta 2012 jeho ústředí nově zakotví v Revoluční ulici naproti Kotvě. Vedení klubu tak neuposlechlo vábení pražského KČT, který chtěl, aby pražská i

centrální kancelář fungovaly společně na Fügnerově náměstí a měly se tak nějak rády...

❑ Zdeněk Šmída a Jan Javůrek z českolipské Chippewy se náhodou přichomýtlí k tomu, když ve Sloupu prasklo vlivem přeukrutných mrazů topení a zkoprnělému náčelníkovi tomíků zprostředkovali přímý přenos zurčení vody, která se řinula stropem z jednoho patra do druhého. Pohroma to byla zoufalá a vyřadila část herberku na dva měsíce z chodu. Škodu našťástí z podstatné části uhradí pojišťovna.

❑ Václav Hrobský, guru pacovských tomíků, oslavil neuvěřitelné šedesátiny.

❑ Hlavní hygienik Dr. Michael Vít po tříměsíčním váhání napsal těsně před odchodem z funkce svým podřízeným hygieničkám, že nemají otravovat tomíky se zbytečným umyvadélkem v Oparně. Nová várka hygieniček, která dorazila na kolaudaci Oparna, sice vychrlila na přítomné zhruba 762 předpisů, které je třeba dodržovat a kterým je třeba se klanět, byla ale o poznání přívětivější a souhlas s kolaudací i bez Evropou požadovaného umyvadélka dala.

❑ Na srubu Psím zubu, který tomíci mají pronajat od pražského malostranského Sokola, se rozpadla koza.

❑ Horolezec Saša Krško začal uvažovat o tom, že by obnovil turistický oddíl mládeže pod Asociací TOM a paní Jaroslava Smetanová ze středočeského Vražkova se pro stejnou věc definitivně rozhodla.

❑ Tomíci získali péči Mojmíra Nováčka dva tzv. moduly, programy výchovy a vzdělávání v projektu Klíče pro život, jeden pro ústředí a jeden pro Moravskoslezskou krajskou radu.

❑ Tomíci z pražského oddílu Arachné. uspořádali charitativní akci zvanou Na světě nejsme sami, při které kouleli obří kolo a dělali radost malým i větším dětem.

❑ Na ústředí nastoupil triadvacetiletý Lukáš Hušek, který po odchodu Tomka Hurta bohdá časem převezme část jeho agendy.

❑ Ve Valašském Meziříčí finišovaly přípravy na křest knihy Táborová dobrodružství. Anonci nacházíte v tomto čísle Tomíka, kniha bude distribuována zájemcům od konce května 2012.

❑ K Elišce a Kačence, dcerám někdejšího spolkového ekonoma Petra Balcera, přibyla v únoru ještě dcerunka Lucie a dívčí družstvo tomíček z Michle tak bylo posíleno.

❑ V poměrně klidném a lehce podřímlém duchu proběhla konference KČT v Pardubicích, jediném městě Evropské unie, kde takováto konference může proběhnout. Oživením byla informace Jana Havelky o pokračujících přípravách výstavby chaty na Lysé Hoře a informace brněnského sekretáře oblasti Ludka Ledera o propagaci nudismu na území rozpadlé Jugoslávie.

❑ Kačka Šejtková, která na začátku tohoto května opustí ústředí a nastoupí na mateřskou dovolenou, nepřijala návrh náčelníka spolku, aby se na její očekávanou dceru volalo nejen „Terezko“, ale i „Marie“, čímž by se děvčátko zařadilo do dlouhé řady jmenovkyň habsbursko-lotrinské dynastie.

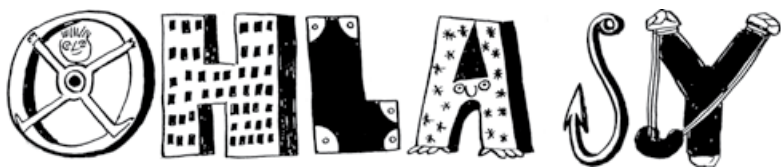
❑ Světlo světa spatřilo *Pexeso veverka Joachyma*. Krom zábavy skýtá též poučení, neboť na kartičkách najdete některé z používaných turistických a topografických značek. Provokativní otázku týkající se totožnosti veverka (na přebalu pexesa) bohužel nelze správně zodpovědět. Jedná se jen a jen o další z četných Joachymových zlomyslností.

❑ Proběhla schůzka vedení a schůzka krajanů ve Svitavách.

Zapište si prosím do svých diářů:
volební sněm Asociace TOM
se koná ve Svitavách v termínu
25.-27. ledna 2013



Velikonoce
TOM S.T.A.N., Foto: Ondra Šejtka



LETNÍ SRAZ

Již tento srpen se opět uskuteční letní sraz turistických oddílů mládeže, a to tentokrát v Humpolci.

Ve dnech 20.–26. srpna budou všichni tomíci srdečně zváni na velmi pestrý program, který zahrnuje nabídku nevšedních zájezdů do bližšího i vzdálenějšího okolí, návštěvu muzeí a zajímavých míst, ale hlavně milé setkání lidí se stejnou krevní skupinou a nadšením pro práci s mládeží.

Pracanti

Poděkování patří pracovitému oddílu Sluníčka z Litoměřic Kapitánky Katky Krňákové za úklid chalupy a zahrady v Janově při velikonočním pobytu.

Bližší informace o připravované akci získáte u oddílu TOM Šlápoty, na e-mailové adrese m.vincencova@gmail.com.

Marie Vincencová,
TOM Šlápoty

(za)



MĚSTO	TERMÍN	MÍSTO KONÁNÍ
České Budějovice	25. – 27.5.	areál sportovní haly
Český Brod	25. – 27.5.	areál gymnázia, sportovní haly TJ Slavoj a hřiště 1. ZŠ
Český Těšín	25. – 26.5.	Náměstí ČSA
Cheb	24. – 27.5.	Krajinka Cheb
Chomutov	25. – 26.5.	Kamencové jezero
Chrudim	24. – 25.5.	Letní koupaliště a hokejbalové hřiště
Ivančice	25. – 26.5.	Přírodní park Réna
Jihlava	24. – 26.5.	Vojenský prostor Rančířov
Liberec	25. – 26.5.	Náměstí Dr. E. Beneše Šaldovo náměstí
Náchod	24. – 25.5.	Park u SVČ Děčka
Ostrava	24. – 26.5.	areál lesní školy v Bělském lese
Třinec	25. – 26.5.	před kinem Kosmos
Bohumín	25. – 26.5.	park Petra Bezruče
Plzeň	24. – 26.5.	Multifunkční areál Škodaland v Českém údolí
Praha	24. – 27.5.	Vítězná náměstí
Rychnov nad Kněžnou	24. – 26.5.	Pelcovo nábřeží, Poláčkovo náměstí
Vlašim	25. – 27.5.	zámecký park
Zlín	25. – 26.5.	Náměstí Míru, park Komenského

V modře zvýrazněných městech je Bambiriáda plánována s aktivní účastí oddílů TOM.



**Tomík č. 81,
duben 2012**

Časopis turistických oddílů mládeže.
Vydává Asociace TOM ČR
ve spolupráci s Klubem českých turistů,
s podporou Ministerstva školství,
mládeže a tělovýchovy ČR

Redakce:

ústředí Asociace TOM,
ulice Palackého 325,
252 63, Rostoky.
Tel. fax: 220 910 460, 220 910 314
mobil: 777 322 785
E-mail: ustredi@t-a-tom.cz,
www.a-tom.cz
Číslo do tisku připravili:
Jiří Chour, Tomáš Novotný,
Petr Balcer, kuha,
Grafika: Jiří Chour
Foto obálka: Ivo Skoček
ostatní fotografie: oddíloví vedoucí
Příspěvky a fotografie vedoucích jsou
zveřejňovány bez nároku na honorář
a vracejí se jen na vyžádání.
Náklad 1150 výtisků.

Anketa

Výsledky lednové ankety tentokrát ukázaly radostnou věc, že mezi čtenáři našich stránek a mezi tomíky těsně převážili optimisté, kteří nepodléhají pesimistickým prognózám a do nového roku 2012 vstoupili s dobrou náladou a elánem do všech akcí, které je čekají, ať již oddílových či osobních.

Vážení přátelé, s jakou náladou vstupujete do nového roku 2012?

s blbou, nového roku se obávám kvůli neustálému zdražování a zvyšování všech poplatků 13

v pohodě, nic převratného se neděje, avizovaného konce světa se neděším, jsem mírný optimista 5

moje nálada a rozpoložení se neodvíjí od ekonomických a politických zpráv, žiju pořád stejně 7

soustředím se na novoroční předsevzetí, která jsem si letos dal(a) 0

čeká mě fajn rok, těším se na spoustu věcí a také na akce s oddílem, výpravy, tábor a vůbec běžný oddílový rok, doufám, že bude vydařený a že při něm na chmurné myšlenky nebude čas! 16



Svědectví o smyslu skautingu

Těmito slovy uvedl knihu spisovatel Jiří Stránský. Výpravná publikace Skautské století, kterou si čestí skauti připomínají století skautingu v našich zemích, takovou bezpochyby je.

Dechberoucí snímky, fotky, které dokládají začátky skautského hnutí, pobytu v přírodě, angažmá významných mužů rakousko-uherského císařství, později republiky, kteří se dali do služeb rodícího se hnutí...

První týpí v Čechách stálo na skautském táboře na Plešivci v roce 1913. Věděli jste to?

Tušili jste, že si zakladatel českého skautingu oblíbil Jiřího Wolkeru natolik, že mu svěřil dokonce zastupování v roli vůdce tábora?

Nacisté a komunisté skautům nepřáli: i o těch mrazivých dobách se v publikaci dočtete.

Kniha je pozoruhodně zalidněná: stoletá historie bratrům skautům přinesla snad nekonečný zástup osobností, které v knize defilují spojeny ušlechtilými myšlenkami: bavit, vychovávat, vzdělávat, budovat spolek...

Potěšitelné je, že knížka neuvízla v minulosti, přestože její historiografické svědectví je přínosem nejpodstatnějším. Je zpracována moderně, a přece přiměřeně konzervativně. Může potěšit pamětníka, který byl před sedmdesáti lety členem Foglarova oddílu stejně dobře jako dnešního patnáctiletého skauta.

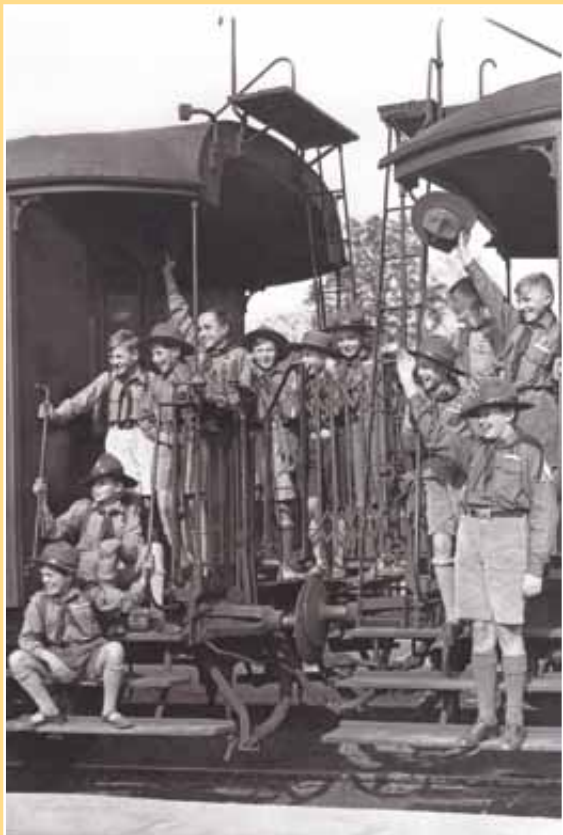
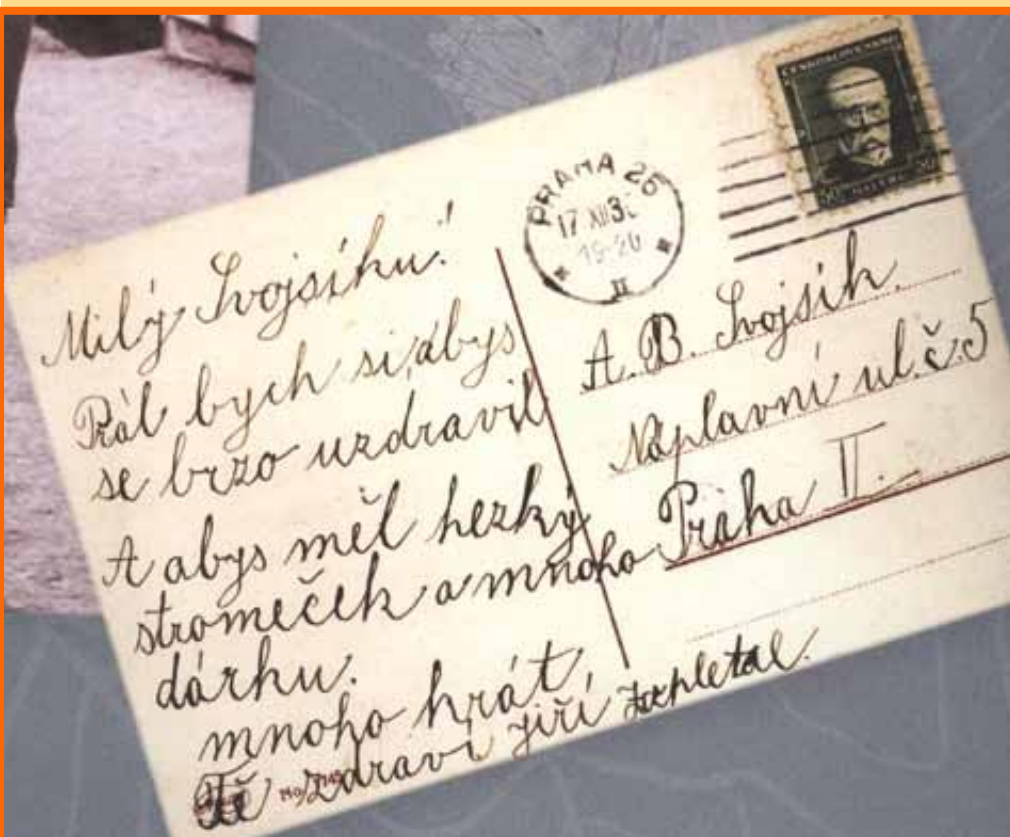
Pozoruhodná je galerie osobností na konci publikace včetně kreseb všech starostů, náčelníků a náčelní. Autor této glosy se s mnohými z těch současných zná a může konstatovat, že být skautem je krom jiných radostí také vcelku zaručený recept na dlouhověkost – místostarosta

Junáka dr. Jiří Navrátil, vítaný host našich sněmů a jiných piškuntálií, který příští rok oslaví devadesátku, je toho jasným důkazem!

Editor Roman Šantora neváhal sáhout při přípravě této pozoruhodné knihy i po naší publikaci a na straně 212 najdeme fotku přebalu hry Hobit od Jiřího Choura hned pod diplomem z táborové hry Alvarez, který Jiřímu Navrátilovi před 70 lety vystavil osobně Jaroslav Foglar.

Publikaci Skautské století s působivou fotografií od Ladislava Sitského na obálce lze vedoucím našich oddílů jen doporučit. Vydalo ji a o něco levněji než v maloobchodní síti prodává Tiskové a distribuční centrum Junáka v Praze (tdc@junak.cz, www.skaut.cz/obchod).

Tomáš Novotný



JOACHYM
NEZNÁ
ZNAČKY!

TADY PÍŠOU, ŽE
JOACHYM JE
NEGRAMOT!

HE HE HE

DOKAŽ TO, SRABE!

VYZKOUŠET!

31 PRAHEM
27 VĚTRNÝ MLÝN
33 POMNÍK
25 PĚŠINA
38 LÁVKA

CO ŘÍKÁ?

5 ZŘÍČENINA
HRADU
3 JÁMA, PROPAST

HLAVNĚ NÁS
ALE ZAJÍMALO,
JESTLI SPRÁVNĚ
URČÍŠ DESÍTKU

UÁÁAH
BINGO!

TO JE ODBOČKA
K ZAJÍMAVÉMU
OBJEKTU!